

Ekspertarvamus Tammese hoiuala laiendamiseks

Pärnu, 01.09.2010

Koostaja: Kaidi Silm, Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni maaholduse spetsialist

Käesoleva ekspertarvamuse eesmärgiks on hinnata Tammese loodusala sobivust hoiualaks, analüüsida selle vajadust, hinnata piiride otstarbekust ning anda soovitusi ala paremaks hooldamiseks.

MÄÄRUSE EELNÕU SISUKOKKUVÕTE

Määruse eelnõuga muudetakse Tammese hoiuala piire seoses väärtuslike alade väljajäämisega hoiuala koosseisust. Lisaks täiendatakse Tammese hoiuala kaitse-eesmärke. Tegemist on juba Natura 2000 võrgustikku kuuluva alaga (Tammese loodusala EE0040478), seega on põhjendatud selle hoiualaks muutmine.

ALA ÜLDISELOOMUSTUS JA SOBIVUS HOIUALAKS

Ala asub Saare maakonnas, Kihelkonna vallas, Kurevere, Tammese ja Kehila külas.

Kavandatav Tammese hoiuala laiendus paikneb eramaal, riigimaal ja jätkuvalt riigi omandis oleval maal. Tammese hoiuala muudatuste eelne suurus on 91,1 ha. Piiride muudatuse tulemusel suureneb Tammese hoiuala pindala ca 68 ha.

Hoiuala laiendusel on inventeeritud esmatähtsa elupaigatüübina poollooduslikud kooslused – loopealsed ehk alvarid (6280*), millede pindala on Eestis viimastel aastakümnetel väga kiiresti vähenenud. Vastavalt Keskkonnaministeeriumi 22.04.2009 kirjale nr 16-1/7462-2 on loopealsed elupaik, mille kaitseks Eesti peab määratlema täiendavaid alasid Natura 2000 võrgustikku.

Kuna ala peamiseks väärtuseks on poollooduslikud kooslused, siis on hoiuala kaitsereežiim elupaigatüübi kaitseks piisav ning rangemat kaitsekorda pole vaja rakendada.

Lisaks looduskaitseliste väärtustele on laienduse liitmine hoiualaga oluline ka maaholdustoetuste maksmiseks.

KAITSE-EESMÄRGID

Tammese hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – loode (alvarite) (6280*) kaitse. Määrusega laiendatakse hoiuala piire,

kuna hoiualaga piirnevad väärtuslikud elupaigatüübid lood ehk alvarid, mis jäävad praegu hoiualast välja. Kaitse-eesmärkide hulka lisatakse II kaitsekategooria liigi – kõnttanukas (*Encalypta mutica*) elupaiga kaitse.

ETTEPANEKUS KIRJELDATUD ALA VASTAVUS LOODUSKAITSESEADUSELE JA EUROOPA LIDU ÕIGUSELE

Saaremaa hoiualade kaitse alla võtmise määruse muutmise määruse kavandamisel on lähtutud "Looduskaitseaduses" esitatud nõuetest ning arvestatud vastavust Euroopa Liidu õigusele, eelkõige nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta.

Vastavalt Looduskaitseaduse §7-le on ala kaitse alla võtmise eelduseks selle ohustatus, haruldus, tüüpilisus, teaduslik, ajaloolis-kultuuriline või esteetiline väärtus või rahvusvahelisest lepingust tulenev kohustus. Antud kriteeriumidele hoiuala laiendus vastab.

HOIUALA LAIENDUSE PIIRIDE SOBIVUS

Piiride koostamisel on aluseks võetud vanad kiviaiad, kinnistupiirid, teed ja muud looduses eristatavad kontuurid.

Kavandatav Tammese hoiuala laiendus paikneb eramaal, riigimaal ja jätkuvalt riigi omandis oleval maal. Eravaldusesse kuulub kuus maaüksust: Pärdi (30101:002:0205) pindalaga 36,5 ha, sellest kavandatava hoiuala laiendusel 14,24 ha, Kooli (30101:002:0089) pindalaga 17,52 ha, sellest kavandatava hoiuala laiendusel 6,7 ha, Kurevere (30101:002:0436) pindalaga 12,15 ha, sellest kavandatava hoiuala laiendusel 4,1 ha, Kaibiste (30101:002:0355) pindalaga 28,43 ha, sellest kavandatava hoiuala laiendusel 15,04 ha, Sepa (30101:002:0169) pindalaga 22,27 ha, sellest kavandatava hoiuala laiendusel 5,58 ha, Naali (30101:002:0124) pindalaga 6,46 ha, sellest kavandatava hoiuala laiendusel 2,4 ha. Riigimaal asub 1 maaüksus: Hiire (30101:002:0472) pindalaga 19,79 ha, sellest kavandatava hoiuala laiendusel 2,93 ha. Jätkuvalt riigi omandis asub kolm maatükki: riigi reservmaa piiriettepanek AT040408086, millest kavandatava hoiuala laiendusel on 5,72 ha, riigi reservmaa piiriettepanek AT040412094, millest kavandatava hoiuala laiendusel on 0,33 ha, ja üks maatükk pindalaga 10,8 ha.

Ekspertiisi käigus leiti, et väljapakutud piir kulgeb looduses mööda eristatavaid kontuure ning on visuaalselt hästi järgitav.

ETTEPANEKUD

Tegemist on kõrge loodusväärtusega elupaigatüübiga, mille säilimine sõltub eelkõige inimhõjust. Laienduse hoiualasse arvamine on looduskaitseliselt põhjendatud, kuna seal on laiguti säilinud niidukoosluse fragmente ning loopealsele iseloomulik taimestik.

Seetõttu võib loota taimestiku edukale taastumisele ka tihedama puu- ja põõsarindega aladel.

Antud hoiualal ja selle laiendusel on vajalik alade taaskasutusse võtmine ja karjatamine. Tihedamatel ja täiskasvanud aladel on vajalik lisaks karjatamisele ka võsaraie.

Kaide Silm

A stylized handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the bottom.